

OVERDENKING

Opnieuw geboren worden...

“Waarachtig, Ik verzeker u: alleen wie opnieuw wordt geboren, kan het koninkrijk van God zien.” (Johannes 3:3)

Op Nieuwjaarsmorgen ging de preek over het gedeelte dat u als gemeente had uitgezocht. Het werd Johannes 3. Dit gedeelte is met 3 stemmen verkozen tot “het mooiste bijbelgedeelte van het jaar”.

Omdat één persoon erbij had gezegd dat het hem of haar vooral ging om vers 16, heb ik gepreikt over dat hele bekende vers. Maar: er is nog wel een vers uit Johannes 3 dat heel bekend is, en waar ik dan graag in het kerkblad aandacht aan wil besteden. Vers 3. Waarin Jezus tegen Nikodemus zegt dat we “opnieuw geboren” moeten worden.

Wat wordt daarmee bedoeld? Ik kan me vanuit mijn studietijd herinneren dat we het een keer over dit vers hebben gehad. Het Griekse woord dat hier staat, weet ik nog uit mijn hoofd. “*Anóten*”. Je kunt het op twee manieren vertalen: met “van boven” of met “opnieuw”. *Nikodemus* vat het op als “opnieuw”, gezien zijn reactie in vers 4: iemand “kan toch niet voor *de tweede keer* de moederschoot ingaan en weer geboren worden.” De meeste *vertalingen* kiezen ook voor “opnieuw”. Zo ook de Nieuwe Bijbelvertaling. Echter: vanaf vers 31 komt dezelfde thematiek weer ter sprake, en dan blijkt er een tegenstelling te zijn tussen dat Griekse woord “*anóten* komen” en “uit de aarde voortkomen”. Daar betekent dat Griekse woord “*anóten*” dus duidelijk “van boven”!

Conclusie: het kan allebei. Nee, sterker: het *is* allebei. “*Anóten*” geboren worden is *zowel* opnieuw geboren worden *als* van boven geboren. “*Anóten*” geboren worden is van boven opnieuw geboren worden.

Maar: dat klinkt allemaal een beetje filosofisch. Duidelijker wordt het, als we andere uitdrukkingen uit Johannes 3 erbij pakken. “*Anóten*” geboren worden is “uit water en Geest” geboren worden, vers 5. Uit water: een verwijzing naar de doop, waarmee gesymboliseerd wordt het einde van je gewone leven. Uit geest: een verwijzing naar de Heilige Geest,

die aan het begin staat van een nieuw leven.

Vers 6 verwoordt het dan heel kernachtig. “Wat geboren is uit een mens is menselijk, en wat geboren is uit de Geest is geestelijk.” We zijn ‘van nature’ geboren “uit de mens”. En dus zitten we vast aan het menselijke, het natuurlijke, het aardse. Als we geboren worden “uit de Geest” gaan we open staan voor het geestelijke, het hemelse, het goddelijke. Dan kunnen we “het Koninkrijk van God zien”. Dan kunnen we in het Koninkrijk van God delen. Dan kunnen we het Koninkrijk binnen gaan.

Wat is “*anóten*” geboren worden? Het is opnieuw geboren worden, van boven, uit de Geest. Maar: hoe gaat dat dan? Duidelijk uit de rest van het gesprek van Jezus met Nikodemus is, dat het onlosmakelijk met Jezus zelf is verbonden. Aan de ene kant: wie niet “*anóten*” geboren is, die begrijpt Jezus niet. Logisch. Hoe zou iemand die komt uit de aarde Hem begrijpen die komt uit de hemel? Aan de andere kant geldt ook: en Jezus *zorgt ervoor* dat we “*anóten*” geboren worden. Want: Hij komt zelf van boven. Hij neemt boven met zich mee. En Hij legt het in mensen die van zichzelf ‘van beneden’ zijn.

Hoe gaat het, “*anóten*” geboren worden? Je kunt het heel ingewikkeld maken. Maar uiteindelijk zegt Jezus heel eenvoudig: zorg maar gewoon dat je *gelooft*. Weer die dubbelheid. Aan de ene kant: dat geloof moet je ‘van boven’ gegeven worden, door de Geest. Tegelijk: dat geloof is de weg om je met ‘boven’ in verbinding te stellen. En daar moet je zelf voor kiezen.

En dan komt die schitterende tekst waar het op Nieuwjaarsmorgen over ging. “Want God had de wereld zo lief dat Hij zijn enige Zoon heeft gegeven, opdat iedereen die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.” In vers 3 was het: de weg om het Koninkrijk van God te zien, is “*anóten*” geboren te worden. Nu is het: de weg om het eeuwige leven te krijgen (dat is hetzelfde!), is te *geloven*, in de enige Zoon van God, de Here Jezus.

“Opnieuw geboren worden”. Sommige mensen vinden dat - al dan niet van vroeger uit - een lastige uitdrukking. Duidelijk is: het is nodig! Zonder dat kunnen we het Koninkrijk van God niet zien, en krijgen we geen eeuwig leven. Maar ik zou zeggen: maak het verder niet te ingewikkeld. Zorg dat je gelooft, in de Here Jezus. Daar gaat het om. En besef dat je als je daarvoor kiest, niet dezelfde kunt blijven...

Ds. K.A. Hazeleger